

ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ-ЛОГОПАТІВ В УМОВАХ ДВОМОВНОСТІ

Спорідненість української та російської мови, широке розповсюдження російської мови в нашій країні обумовлюють раннє залучення дітей до російської мови. Дитина із російськомовної родини щоденно чує російську мову – від дорослих, по радіо, телебаченню. Майже в кожній родині є дитячі книжки як українських, так і російських письменників, дітям читають казки, оповідання і російською, і українською мовою. Дворічний малюк, чия рідна мова – українська, зазвичай добре розуміє російську мову. До 4-5 років діти в основному засвоюють рідну мову. Але вже з трьох років вони починають використовувати, поряд з українськими, і російські слова та речення. І чим доросліше стають діти і частіше виходять за межі своєї родини, тим активніше використовують російські слова у власному мовленні.

Неорганізоване, стихійне засвоєння дошкільниками в побуті російської мови призводить до змішення мов, формуванню у дітей помилкового уявлення, що вони начебто володіють російською мовою. Дитина з раннього віку використовує слова обох мов (наприклад, паралельно використовує і слово – лялька, і слово – кукла), сприймаючи їх як слова однієї мови. Оволодіння двома мовами – українською та російською – викликає в корі головного мозку утворення різних тимчасових нервових зв'язків під час сприймання одного й того ж подразника (предмету, явища). Дитина бачить предмет, чує його назву, повторює відповідний звуковий комплекс, і в її мозку утворюється відповідна тимчасовий нервовий зв'язок, але в новій ситуації спілкування слуховий орган подразника новим звуковим комплексом, що позначає той самий предмет, і утворюється новий тимчасовий нервовий зв'язок. Діти самі не помічають помилок у власному мовленні, їм важко розрізнити схожі (але не тотожні) слова двох близьких споріднених мов, вони паралельно використовують спільні за призначенням слова без будь-якого розрізнення їхньої приналежності до різних мовних фондів. В окремих випадках діти співвідносять подвійну назву предмету (українською та російською мовою) з певною особою.

У разі відсутності прикладів правильної мови і постійного контролю з боку дорослих за українським та російським мовленням дітей їхні мовленнєві відхилення та помилки закріплюються, поступово автоматизуються.

Організоване навчання дітей дошкільного віку українською та російською мовою в дошкільному закладі та в сім'ї дає можливість успішно підготувати їх до подальшого шкільного навчання.